

VÅRE NATURRESSURSER MÅ FÅ EN BEDRE BESKYTTELSE

MILJØPROGRAM FOR FÆRDER ARBEIDERPARTI 2021

Arbeiderpartiet og miljøutfordringene

Miljøspørsmål vil stå høyt på den politiske dagsorden i årene som kommer. Arbeiderpartiet har en stolt historie med håndtering av kriser og oppbygging av velferd i vårt land; fattigdomsbekjempelse, utjevning av levekår, velferdsordninger og gjenoppbygging etter siste krig.

Dagens versjon av historiske kriser er trolig de alvorlige truslene mot det mest grunnleggende av alt, vårt livsgrunnlag og naturens evne til å forsyne oss med tjenester. Dette er ikke en akutt krise som pandemier. Trusselen utvikler seg mer langsomt, men kan få svært store og negative konsekvenser for oss, og hele verdens samfunnet. Hvis vi ikke klarer å håndtere dette, står vi i fare for å miste mye av det som er bygget opp gjennom mange år. Miljøkrisen kan komme til å ramme vår velferd, som jo er sosialdemokratiets «øyesten».

Derfor må sosialdemokratiets kamp for solidaritet også omfatte naturen, menneskets livsgrunnlag. En god, offensiv og rettferdig miljøpolitikk blir viktig for Arbeiderpartiet i årene som kommer.

Store omstillinger vil uansett komme, mangel på offentlig engasjement i disse prosessene kan gi ytterligere skader på naturmiljøet og arbeidsledighet. En planlagt omstilling til et «grønnere» samfunn som er stimulert «innenfra», vil gjøre overgangen enklere. Det kan også bidra til at vårt næringsliv, markedsmessig, blir liggende i forkant.

Miljøutfordringene i Færder regionen

Alle nivåer i samfunnet må forholde seg til miljøutfordringene. Færder Arbeiderparti vil derfor utvikle et sterkere og tydeligere grep i sitt program for å beskytte våre naturressurser og det biologiske mangfoldet. Det blir ikke minst viktig i diskusjonen om ny kommuneplan for Færder.

De senere årene har Færder kommune opplevd flere konflikter om bruken av våre naturressurser; en skjerpet konflikt mellom vernehensyn og ande viktige hensyn i samfunnet. Eksempler er Borgheim Syd, utbygging av viktige friluftsområder i Vestskogen og på Torød, bygging i strandsonen og Hjemseeng utbyggingen. Vi tror ikke disse diskusjonene vil bli borte. De vil tilta i styrke.

I løpet av de siste årene har det også kommet en ytterligere alvorlig omdreining i denne diskusjonen. Oslofjorden og vår egen skjærgård visner bort foran øynene våre. Fisken har forsvunnet og den marine naturen vår er sterkt svekket av forurensninger, klimaendringer og et mangeårig overfiske.

Færder Arbeiderparti har sammen med andre partilag rundt Oslofjorden bidratt til en ny programformulering i nasjonalt partiprogram om bærekraftig forvaltning av Oslofjorden.

Kunnskap er nødvendig

Med dette alvorlige utgangspunktet har Færder Arbeiderparti i 2021 gjennomført tre studiekvelder for medlemmer og andre interesserte. Vi har hatt behov for å sette oss mer inn i klimapåvirkningen i vårt eget nærområde, truslene mot vårt eget biologiske mangfold, situasjonen i Oslofjorden og ikke

minst: hva kan vi gjøre for å «rette opp feilene fra i går»? - som vår alles Prøysen har formulert det. Kurskveldene var svært lærerike og veldig mange innenfor og utenfor Arbeiderpartiet slo følge med oss på disse digitale kveldene.

Nok av utfordringer i vårt lokalsamfunn

Det er mange eksempler på ting vi kan ta tak i her hjemme i Færder:

- Færder kommune kan bli en mer pådrivende og støttende aktør overfor bedrifter som ønsker å gå inn i det grønne skiftet, blant annet gjennom kommunens investeringer og innkjøp, styrking av kollektiv transport mv.
- Sikring av allmenhetens ferdsel og det biologiske mangfoldet i strandsonen.
- Vi kan gjøre mer for å sikre av våre friluftsområder og turdrag, disse er svært viktige for folkehelsen. Vi har sett det ikke minst nå under pandemien.
- Terskelen for nedbygging av fornybare ressurser kan heves.
- Vi kan gjøre mer for å redusere utslippene fra kommunal kloakk og landbruket.
- Vi kan gjøre mer for å redusere utslipp av miljøgifter fra vårt avløpsnett, våre båthavner og marint avfall. Det bør lages regelverk for håndtering av spesialavfall og spyling av båter ved høstopptak i kommunens båthavner.
- Vi kan prioritere høyere å sikre artenes leveområder i vårt kulturlandskap, i skogområdene og i kyststripen.
 - Eksempelvis har beskyttelsen av hummer ved Vestre Bolærne gitt 350% økning i bestanden. Et viktig bidrag til å sikre hummerbestanden og det høyt verdsett hummerfisket.
 - Et annet eksempel er å gjøre småvassdragene våre mer levelige for sjørreten vår.

Særlig etter at Oslofjorden begynte å «knele» har mange forstått alvoret: at vi ikke kan fortsette å sage av den grenen vi sitter på. Vi mennesker lever på naturens skuldre.

Våre naturressurser er grunnlaget for det aller meste av verdiskapningen i samfunnet og vår velferd. Vi kan ikke tillate oss å ødelegge disse verdiene.

Færder Arbeiderparti vil prioritere følgende innsatsområder:

Omstilling til et «grønnere» samfunn

- Styrke Færder kommune sin rolle som støttende og pådrivende aktør overfor bedrifter som ønsker å være med på det grønne skiftet. Et av de mest sentrale virkemidlene vil være en offensiv, grønn profil på kommunenes nyinvesteringer, vedlikehold og innkjøp. En samkjøring med andre kommuner gir økt effekt og bør prioriteres.
- Alle nye bygg som bygges i regi av Færder kommune skal bygges etter ambisiøse miljøstandarder og raskt innføre ny miljøteknologi. Kommunen skal aktivt jobbe for energireduksjon i alle bygninger.
- Færder kommune bør være pådriver for etablering og skilting av ladestasjoner for bil og båt.

Strandsonen

- I kommuneplanen skal terskelen være svært høy for å endre arealformål i 100- meters beltet som tillater utbygging.
- Opprettholde en streng dispensasjonspraksis strandsonen.
- Styrking av allmenhetens ferdsel og det biologiske mangfoldet i strandsonen.
- Sikre bedre tilgjengelighet til sjønære friområder og turområder med merking og skilting.

- Videreføre arbeidet med etablering av kyststier.

Friluftsliv

- Terskelen skal være høy for utbygging i viktige friluftsområder og langs viktige turdrag
- Arbeid med merking av stier, turveier og sykkelruter og skilting av friområder skal prioriteres, og også fjerning av stengsler for allmenhetens ferdsel.
- Bygging av nye gang og sykkelveier skal prioriteres. Det samme gjelder vinter vedlikehold av eksisterende gang/sykkelveier.
- Sikre at eiendommer med stort potensiale for friluftsliv, herunder store deler av Håøya og Mågerø, gjøres tilgjengelige for allmenheten.
- Arbeide aktivt for tilbakekjøp av eiendommer i strandsonen til friområder.

Jord- og skogbruksområder

- Terskelen for nedbygging av dyrket mark og produktive skogområder må være høy, og høyere enn i dag.

Marint miljø og vassdrag

- Redusere skadelige utslipp av næringssalter og jordpartikler fra landbruket. Pløying om høsten bør opphøre på korn- og grasarealer. Fangdammer og gjødselplanlegging er viktige tiltak for redusert avrenning av næringssalter.
- Redusere utslipp av næringssalter fra kommunal kloakk. Færder bør være en pådriver for at både kystkommuner og innlandskommuner må redusere sine utslipp. Fortsette arbeidet med sanering av spredte avløp. Kommunen bør etablere samarbeid med utbyggere om utprøving av «nullutslippsteknologi». Kloakk fra bolig kan med fordel gjøres om til en ressurs, eksempelvis biogass, framfor å være en forurensing i vassdrag og sjøområder.
- Etablering av grønne belter, med permanent vegetasjons dekke langs bekker og vassdrag i jordbrukslandskapet. Dette vil motvirke forurensninger. Kommunene i vår region må samarbeide om valg av løsninger. Færder bør delta i utvikling av gode modeller sammen med grunneiere.
- Anbefalinger fra vanndirektivarbeidet, Vannområde Horten - Larvik følges aktivt opp i Færder kommune.
- Kommunen bør innføre eget regelverk for håndtering av spesialavfall ved spyling av båter ved høstopptak og båtpuss.
- Utplassering og finansiering av tømmestasjoner for båtkloakk. Innføre forbud mot båtkloakk til sjø innen utgangen av 2022 (jf. Helhetlig plan for Oslofjorden 2022).
- Moringer bør være søknadspliktige for å unngå utlegging i områder med biologisk viktig sjøbunnsvegetasjon.

Biologisk mangfold

- Gjøre mer for å sikre artenes leveområder i vårt kulturlandskap, i skogområdene og langs kysten:
 - Etablering av grønne belter, med permanent vegetasjons dekke langs bekker og vassdrag i jordbrukslandskapet. Dette vil styrke det biologiske mangfoldet.
 - Viktige områder for biologisk mangfold (jf. naturtemaet i grøntstrukturanalysen) skal bevares.

- Søke offentlig tilskudd til nærmere dokumentasjon av kommunens biologiske mangfold og truede/sårbare arter.
- Sterkere krav til utbyggere om å ivareta biologisk mangfold, grøntstruktur og miljø i planlegging og anleggsarbeider.
- Prioritering av biologisk mangfold og friluftsliv i skjøtselen av kommunens skoger.
- Legge til rette for økt biologisk mangfold på øvrige kommunalt eide områder, parker friluftsområder osv.
- Færder AP støtter nasjonale målsettinger om vern av biologisk mangfold i skog.
- Bidra til frivillig skogvern.
- Gi støtte til frivillig arbeid med å sikre sjøørretens livsvilkår i kommunens små vassdrag.
- Styrke arbeidet med opprydding og styring av tekniske inngrep i grunne sjøområder.
- Bidra til en bærekraftig fiskeriforvaltning i Oslofjorden med tanke på styrking av fiskeressursene og det biologiske mangfoldet, jf. også APs sentrale partiprogram og Hurdalerklæringen.
- Bidra ved oppfølging av Helhetlig plan for Oslofjorden og stortingsmeldinger om biologisk mangfold og vern av viktige områder for marin natur (2020/21).

Styrking av kommunens kapasitet

- En viktig forutsetning for å kunne styrke arbeidet med miljø, naturressurser og friluftsliv er at kommunen har kapasitet til å arbeide med disse sakene. Det er behov for en ekstra, permanent stilling for å styrke dette arbeidet.

Saker som følges opp gjennom kommuneplanrulleringen

- Terskelen for nedbygging av dyrket mark og produktive skogområder må være høy, og høyere enn i dag.
- Viktige områder for biologisk mangfold (jf. naturtemaet i grøntstrukturanalysen) skal bevares.
- Opprettholde en streng dispensasjonspraksis i strandsonen.
- I kommuneplanen skal terskelen være svært høy for å endre arealformål i 100- meters beltet som tillater utbygging.
- Store sammenhengende grøntområder og turdrag må bevares, både av hensyn til friluftslivet og biologisk mangfold
- Følgende bør inn i bestemmelsene til kommuneplanen:
 - Krav om udyrka kantsoner langs vassdrag i jordbrukslandskapet. Disse må ha en størrelse og form som bidrar til å redusere avrenning av næringssalter og erosjon, og bedring av det biologiske mangfoldet.
 - Moringer skal være søknadspliktige